

2024 LENTE NIEUWSBRIEF PAN NEDERLAND

Bestrijdingsmiddelen staan volop in het nieuws: kersentelers willen hun uitzonderingspositie behouden om voor de kersenteelt verboden insecticiden te mogen spuiten, bollenboeren in Noord-Holland zijn boos en zeggen dat al die verboden pesticiden die in de regio in het water gevonden worden niet uit de bollenteelt afkomstig zijn. Intussen blijven verontrustende berichten komen over weer een ernstige bijensterfte in de afgelopen winter, de massale teruggang van zweefvliegen, insecten sterven van bespoten tuinplanten uit tuincentra, PFAS-pesticiden en de toename van lelieteelt en risico's voor omwonenden. Documentairen berichten over gesjoemel van onderzoeksresultaten over de risico's van glyfosaat voor onze gezondheid. En na de stikstofcrises, kondigt zich een volgende crises aan: de doelen van de Kaderrichtlijn water (KRW) worden in 2027 met een zeer grote waarschijnlijkheid niet gehaald.

En wat doet de overheid? Zij vertrouwt volledig op het beleid van het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb). Maar, recent heeft het Europese Hof de volgende uitspraak gedaan: "De manier waarop Nederland (Ctgb) de toelating van bestrijdingsmiddelen uitvoert is in strijd met de wet".

Wordt donateur van PAN Nederland

PAN-Nederland heeft als doel het gebruik van schadelijke bestrijdingsmiddelen uit te bannen. Wij werken hieraan door politiek en beleidsmakers aan te spreken, onderzoek te doen en burgers te informeren. PAN-Nederland doet bijv. onderzoek naar resten van bestrijdingsmiddelen in boeketten, tuinplanten, groente en fruit. Het team van PAN-Nederland werkt op vrijwillige basis en wij huren geen kantoorruimte: alle donaties komen 100% ten goede aan het realiseren van onze doelen.

Donateurs maken ook duidelijk dat voor hen voedsel en een milieu zonder schadelijke bestrijdingsmiddelen belangrijk is, dat geeft PAN-NL meer impact. Vaste donateurs krijgen elk kwartaal de nieuwsbrief en 1 x per jaar wordt de donateur uitgenodigd voor een (digitale) bijeenkomst.

Donateurschap is minimaal € 10,00 per jaar.

[meld je aan!](#)

Europees Hof kraakt Nederlands toelatingsbeleid pesticiden

Het Europese Hof van Justitie heeft 25 april een belangrijke uitspraak gedaan, waarin de manier waarop in Nederland de toelating van chemische bestrijdingsmiddelen wordt uitgevoerd, onjuist wordt verklaard. Het Ctgb negeert in een aantal gevallen belangrijke schadelijke effecten en hanteert niet de meest moderne wetenschappelijke inzichten. Dit is volgens het Europese Hof in strijd met de Europese verordening op dit gebied. Het Ctgb zal haar onderzoeksbeleid flink aanpassen. Het is de verwachting, dat de bestuursrechter deze uitspraak zal volgen, waardoor het Ctgb haar beleid bij toetsing en toelating zal moeten aanpassen. De zaak was door [PAN Europe](#) aangespannen. Zie [hier](#) de achterliggende zaken.

Groene Gemeenten kunnen terugkeer insecten bevorderen

In totaal hebben 41 gemeenten in Nederland (12% van het totaal) in 2023 gereageerd op het verzoek van PAN-NL om hun ervaringen te delen in ecologisch beheer van de groene ruimte en gebruik van biologisch geteelde planten en bollen. Wij beschouwen deze groep gemeenten als 'voorlopers' en hebben hun positieve ervaringen in een brochure samengevat. De brochure bevat een lijst met website-adressen van biologische kwekers van bloemen, bollen en zaden.

Keurmerken Plantmateriaal

Gemeenten en consumenten die voor de beplanting van de groene ruimte biologisch of duurzaam geteelde sierplanten, struiken, bomen of bollen willen aanschaffen, lopen vaak tegen een waaier van keurmerken en certificatieschema's aan. PAN-NL heeft van de meest voorkomende keurmerken en certificatieschema's de belangrijkste kenmerken in een document samengevat.

Keukenhof: het mooiste óf gif-rijkste park?

Prinses Margriet heeft 19 maart de jubileumeditie van 75 jaar Keukenhof in Lisse geopend. 75 jaren promotie van de Nederlandse bloembollenteelt. 75 jaar ineenstorting van de biodiversiteit: 75% van de insecten zijn verdwenen, bijenpopulaties, akker- en weidevogelpopulaties zijn dramatisch achteruitgegaan. In een persbericht pleit PAN-NL voor een actieplan dat de Keukenhof stap voor stap naar pesticiden-vrije voorjaarsbloeiers in 2030 leidt. 1 mei gaan wij met de directeur van de Keukenhof in gesprek.

Nederlanders willen minder landbouwgif

Uit onderzoek van marktpieler Multiscope, in opdracht van PAN-NL, blijkt dat 70% van de Nederlanders vindt dat in 2030 het pesticidegebruik in ons land t.o.v. 2020 met 50% moet worden teruggebracht, 73 % van de Nederlanders vindt dat de 30 meest giftige pesticiden in 2030 verboden moeten zijn. Ook vindt 65% dat de overheid omwonenden beter moet beschermen tegen pesticiden door spuitvrije zones in te stellen van minimaal 100 meter van woningen.

Bijensterfte: veel pesticiden gevonden

Vanwege opvallende wintersterfte van bijenvolken in de winter van 2022-2023 ([Bee Foundation](#)) werd een beperkt aantal monsters genomen uit dode volken van honing, raten zonder en met honing, in de 6 onderzochte monstervolken werden 35 verschillende bestrijdingsmiddelen gevonden, waaronder 14 insecticiden, 9 herbiciden en 12 fungiciden; gemiddeld 13 verschillende bestrijdingsmiddelen per monster.

Nederland koploper PFAS-pesticiden

PAN Europe en haar leden, waaronder PAN-NL, onderzochten de omvang van de besmetting met PFAS-pesticiden van groenten en fruit die in de EU in de periode 2011-2021 werden verkocht. Het onderzoek is gebaseerd op gegevens uit de nationale monitoringprogramma's voor residuen van bestrijdingsmiddelen in voedsel in de EU-lidstaten. De voornaamste bevindingen: Tussen 2011 en 2021 werden in de EU in groenten en fruit residuen van 31 verschillende PFAS-pesticiden aangetroffen; Het aantal groenten en fruit met residuen van ten minste één PFAS-pesticide in de EU is in 10 jaar verdrievoudigd; Nederland is koploper in het produceren van groenten en fruit met PFAS-pesticiden.

Eko-tellingen bij supermarkten 2024

Door PAN-NL zijn in een steekproef EKO-tellingen in 55 filialen van de vijf grootste supermarkten van Nederland in week 3 van 2024 (16-18 januari) uitgevoerd. In deze supermarkten zijn het aantal soorten daadwerkelijk verkrijgbare verse biologische producten aan aardappelen, groenten en fruit (AGF) in de schappen geteld. Er blijkt geen vooruitgang in aanbod.

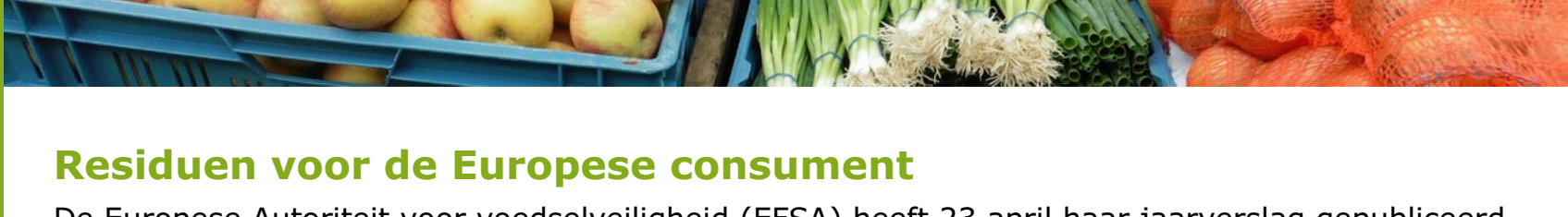

Vereniging Biologische Sierteelt Nederland

Juli 2023 hebben 49 sierteeltbedrijven en 9 organisaties waaronder PAN-NL een brandbrief gestuurd naar de ministers Adema, Kuipers en Harbers waarin aandacht werd gevraagd voor de positie van de biologische sierteelt. De teelt en afzet van biologische sierteelt heeft een verdienmodel, maar wordt benadeeld in het huidige systeem. In antwoord op deze brief is de [positieve maatregel](#) genomen om de onkosten voor de Skal certificering en toezicht kwijt te schelden voor kleine biologische landbouwbedrijven. De volgende positieve stap was dat op 5 maart 2024 de vereniging [Biologische Sierteelt Nederland](#) is opgericht.

Glyfosaat profielwerkstuk - VWO studenten

Drie VWO studenten van school OSG Sevenwolden in Heerenveen, hebben zich voor hun profielwerkstuk in alle aspecten van het wereldwijd meest gebruikte onkruidverdelger glyfosaat verdiept. En de vele vragen te beantwoorden, hebben de studenten informatie uit de literatuur verzameld om Nederland van verschillende instituties geïnterviewd, zoals onder andere PAN-NL. Het resultaat is een uitgebreid overzicht over o.a. het ontstaan, de werking, het gebruik, risico's, de wetgeving en alternatieven voor glyfosaat.

Residuen voor de Europese consument

De Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA) heeft 23 april haar jaarverslag gepubliceerd over residuen van bestrijdingsmiddelen in voedsel dat in 2022 in de 27 lidstaten op de EU-markt werd verkocht.

Uit het rapport blijkt dat 41% van de Europese groenten en fruit residuen van bestrijdingsmiddelen bevat. In meer dan de helft van deze gevallen worden consumenten tegelijkertijd blootgesteld aan meerdere residuen van bestrijdingsmiddelen. Regelgevers houden nog steeds geen rekening met cocktail-effecten, terwijl de wetenschap blijft waarschuwen voor de duidelijke risico's voor de menselijke gezondheid als gevolg van een dergelijke gecombineerde blootstelling.

Update bij Ctgb lopende zaken

Sinds de update in onze [Winter Nieuwsbrief](#) heeft het Ctgb weinig activiteiten over onze lopende zaken getoond.

Er is wel nieuws over het op 18 november 2021 ingediende bezwaarschrift tegen de verlenging van het [begassingsmiddel Profume](#) met de werkbare stof sulfurylfluoride; 09.02.22 is tegen het besluit van het Ctgb beroepschrift bij het CBB ingediend. Op het verzoek van de CBB aan Ctgb om uiterlijk 18 maart 2022 een verweerschrift in te dienen, reageerde het Ctgb met een aanvraag voor uitstel van 4 weken. Nu heeft het CBB 30 augustus 2024 voor een zitting vastgesteld om de zaak Profume te behandelen. Ondanks na een poging van het Ctgb om de vastgestelde datum van 30 augustus 2024 te verleggen na 1 oktober, heeft het CBB kort en bondig het Ctgb meegedeeld, dat het verzoek tot uitstel niet ingewilligd wordt.

Maart 2023 hebben PAN-NL en Natuur en Milieufederatie Zuid-Holland [in een brief het Ctgb](#) gevraagd de toelating in Nederland van alle gewasbeschermingsmiddelen op basis van de werkzame stoffen cypermethrin, abamectine en esfenvaleraat in te trekken. Deze drie insecticiden overschrijden sinds jaren de ecologische normen voor de kwaliteit van oppervlaktewater. Na een afwijzing van het verzoek, hebben wij bij het CBB een Beroepschrift tegen het besluit van het Ctgb ingediend.

24 april 2024 heeft PAN-NL ook namens Natuur en Milieufederatie Zuid-Holland nog een aanvulling op het Beroepschrift bij het CBB ingediend.

Nieuws over de juridische strijd tegen glyfosaat: het zogenaamde Request for internal Review dat de **zes NGO's – PAN Oostenrijk, ClientEarth (EU), Générations Futures (Frankrijk), GLOBAL 2000 (Austria), PAN Germany en PAN-Nederland** bij de Europese Commissie hebben ingediend, is nu onder nummer 89 in het [register van de EC](#) inzichtelijk.

Nieuws uit de media

In het kader van het project "[Jongeren en pesticiden. Wat weten zij en wat vinden zij van het gebruik van pesticiden?](#)" heeft PAN-NL [vier korte filmpjes](#) gemaakt, waar in interviews enkele aspecten van het gebruik van pesticiden wordt belicht. Elk filmpje heeft een stelling ingesloten, die jongeren uitdaagt om over het thema te discussiëren. De doelgroepen van dit filmpakket zijn o.a. educatieve instellingen zoals MBO en HBO. Het project is een onderdeel van het door [WECF](#) gecoördineerde [ClimAct SPARK project](#).

Na een lange voorbereiding is begin april het [Boek Slow Flowers van Katja Staring](#) gepubliceerd. In dit boek zijn ruim 25 personen in Nederland en Vlaanderen geïnterviewd, zoals biologische kwekers, bloemisten, zaadkwekers en PAN-NL.

- 04/02/2024 [Boeren die blijven doen wat ze nu doen zijn over 10 jaar uitgeboerd](#)
- 06/02/2024 [EU komt boeren tegemoet: begraaft voorstel verminderen pesticidegebruik](#)
- 22/02/2024 [Hij spoot jarenlang PFAS op zijn land: "Ik had dit willen weten"](#)
- 06/03/2024 [Verboden onkruidverdelger op meer plekken in provincie aangetroffen](#)
- 07/03/2024 [Resistente schimmels zijn een tijdbom](#)
- 08/03/2024 [Bijensterfte schokt imker: "Dit probleem wordt enorm onderschat"](#)
- 21/03/2024 [Gifbollen domineren de 75-jarige Keukenhof: verduurzamen kost tijd](#)
- 28/03/2024 [Bollensector wil MOB aanklagen: "We zijn er wel een beetje klaar mee"](#)
- 29/03/2024 [Verboden landbouwgif in het Zwanenwater verdwijnt niet zomaar](#)
- 06/04/2024 [De kleine dood](#)
- 08/04/2024 [Deze fruitsoorten bevatten de meeste pesticiden](#)
- 14/04/2024 [Minister Adema door VVD onder druk gezet om Glyfosaat niet te blokkeren](#)
- 15/04/2024 [Bollentelers krijgen van provincie alle ruimte](#)
- 16/04/2024 [Zweefvliegen sterven steeds sneller uit](#)
- 18/04/2024 [Omwonenden spannen rechtszaak aan tegen lelieteeler Limburg](#)
- 18/04/2024 [Opsterland staat op tegen illegale lelieteelt in de gemeente](#)
- 19/04/2024 [Biologische sierteelt NL bundelt krachten voor grotere impact: geslaagd start-event](#)

Cartoon: Tjeerd Royaards in Trouw

Facebook Twitter Website Instagram

Deze e-mail is verzonden aan [\(email\)](#). • Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich [hier afmelden](#). • U kunt ook uw [gegevens inzien en wijzigen](#). • Voor een goede ontvangst voegt u nieuwsbrief@pan-netherlands.org toe aan uw adresboek.

